

PIERWSZA POMOC W ZAGROŻENIU ŻYCIA

**ZADBAJ O WŁASNE BEZPIECZEŃSTWO
SPRAWDŹ PRZYTOMNOŚĆ**

• spróbuj porozumieć się • potrząśnij za ramiona

PRZYTOMNY?

TAK

- pozostaw poszkodowanego w zastanej pozycji
- oceń rozmiar i rodzaj urazu
- wezwij pomoc
- nadzoruj jego stan

NIE

ZAWOŁAJ POMOC

udroźnij drogi oddechowe

pozycja boczna bezpieczna

ODDYCHA?

TAK

- ułóż go w pozycji bezpiecznej
- wezwij pomoc
- nadzoruj stan poszkodowanego
- okryj go

NIE

WEZWUJ POGOTOWE - 999 lub 112

**wykonaj 30 uciśnieć
klatki piersiowej**

1. Odchyl głowę poszkodowanego poprzez uniesienie palcami brody i lekki ucisk dłonią na czoło
2. Zatkaj mu nos
3. Szczelnie obejmij jego usta (swoje usta otwórz bardzo szeroko)
4. Obserwuj uniesienie się jego klatki piersiowej

**wykonuj na zmianę
2 sztuczne wdechy
i 30 uciśnieć mostka**

Pamiętaj o użyciu jednorazowej maseczki resuscytacyjnej i jednorazowych rękawiczek

RESUSCYTACJA KRAŻENIOWO-ODDECHOWA

udroźnienie dróg oddechowych

Przyczyna niedrożności dróg oddechowych:

- u osób nieprzytomnych - opadanie języka na tylną stronę gardła
- zaleganie ciał obcych w jamie ustnej lub gardle (zубienie, krew, wymiociny)

Postępowanie:

• odciągnij głowę do tyłu przez uniesienie palcami brody i lekki ucisk dłonią na czoło

• usuń ciało obce jeśli jest widoczne

- odciągnij głowę do tyłu
- wysuń żuchwę do przodu
- otwórz usta poszkodowanego

Gdy pacjent jest przytomny

- zachęcaj do kaszlu
- gdy jest to nieskuteczne uderz go 5 razy w okolicy międzyłopatkową
- gdy to jest nieskuteczne wykonaj 5 razy uciśnięcia nadbrzusza

Gdy pacjent straci przytomność

- rozpocznij resuscytację krążeniowo-oddechową

RESUSCYTACJA KRAŻENIOWO-ODDECHOWA

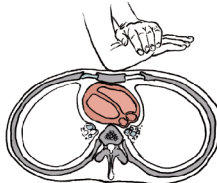
zewnętrzny masaż serca

Technika ucisku:

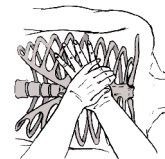
Ucisk mostka na głębokość 5 cm z częstotliwością 100-120/min. Pamiętaj o sztucznym oddychaniu! W sytuacjach kiedy nie możesz prowadzić sztucznego oddychania, zawsze kontynuuj masaż serca.

Pozycja poszkodowanego i ratownika:

- poszkodowany leży płasko na twardym podłożu
- ratownik kłęczy obok poszkodowanego
- umieszcza na jego mostku nasadę jednej dłoni, a na niej nasadę drugiej dłoni
- ręce ratownika wyprostowane w łokciach, prostopadłe do klatki piersiowej poszkodowanego

Rytmiczne uciskanie mostka (ściskanie serca między mostkiem, a kregostupem) wywołuje zastępcze krążenie krwi, co umożliwi zaopatrzenie w tlen mózg i serce.
Resuscytację prowadź do momentu odzyskania przytomności poszkodowanego lub przyjazdu służb ratowniczych.

Punkt ucisku:

ułoż ręce na środku klatki piersiowej

Objawy skuteczności resuscytacji:

- powrót oddechu
- powrót akcji serca
- zmniejszenie rozszerzonych źrenic
- zaróżwienie skóry
- odzyskanie przytomności

PIERWSZA POMOC PRZY ZAKRZTUSZENIU NOWORODKA

1. Połóż dziecko na przedramieniu głową w dół w taki sposób, by twoja dłoń trzymała jego brodkę. Dłoń ma przytrzymać główkę, która u małych dzieci jest ciężka.
2. Uderz dziecko mocno nadgarstkiem drugiej dłoni 5 razy między łopatkami, dzięki temu powinno wyrzucić przedmiot.
3. Odwróć dziecko na plecy i sprawdź czy przedmiot został usunięty.
4. Jeśli nie - 5 razy uciśnij dwoma palcami klatkę piersiową tuż powyżej miejsca, gdzie zebra łączą się z mostkiem, drugą ręką podtrzymuj główkę.
5. Na zmianę uderz dziecko między łopatkami i uciśnij klatkę piersiową do czasu aż przedmiot wypadnie.

Jeśli przedmiot nie wypadnie, dziecko może stracić przytomność.
WEZWUJ POMOC!

JEŚLI DZIECKO STRACIŁO PRZYTOMNOŚĆ

6. Połóż dziecko na płaskiej powierzchni. Trzymając dłoń na czole odegnij jego głowę i unieś brodkę. Pozwoli to udrożnić drogi oddechowe oraz sprawdzić, czy nie widać ciała obcego i czy można je usunąć.
7. Ponieważ dziecko nie oddycha, nabierz powietrze, obejmij ustami usta i nos dziecka i dmuchaj. Twój oddech powinien unieść klatkę piersiową dziecka i trwać ok. 1 - 1,5 sek. Wykonuj cykl 5 oddechów.

WAŻNE: niemowię potrzebują o wiele mniejszą objętość powietrza niż osoba dorosła

8. Jeśli klatka nie unosi się przy oddechach, za każdym razem koryguj położenie głowy dziecka.
9. Jeśli 5 prób oddechów się nie powiodło, wykonaj 30 uciśnieć klatki piersiowej z częstotnością 100/minutę używając 2 palców po środku klatki tuż poniżej linii sutków.
10. Po 30 uciśnięciach sprawdź jamę ustną czy nie widać ciała obcego, które można usunąć, wykonaj 2 oddechy ratownicze i kolejne 30 uciśnieć.
11. Jeśli uda się usunąć ciało obce, jeśli któryś z dwóch oddechów unieśli klatkę piersiową dziecka, jeśli zaczęło ruszać się lub kaszleć sprawdź czy oddycha prawidłowo.

Jeśli oddycha, ale wciąż jest nieprzytomne, ułóż je na boku i czekaj na przybycie pogotowia. Jeśli nie ma poprawy, kontynuuj czynności do skutku lub do przyjazdu karetki.

INSTRUKCJA UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY

Wydawca:
Starostwo Powiatowe w Legionowie
Wydział Promocji i Rozwoju Społecznego
ul. gen. Władysława Sikorskiego 11
05-119 Legionowo
www.powiat-legionowski.pl

ZASADY WZYWANIA POMOCY:

Określ dokładnie miejsce zdarzenia:

przedstaw się, podaj swój nr telefonu i szczegółową lokalizację

Opisz zdarzenie:

rodzaj zdarzenia, liczba osób poszkodowanych oraz możliwe dalsze zagrożenia

Oceń stan osób poszkodowanych:

szacowany wiek, płeć, stan przytomności, oddech, tętno, zranienia, krwawienie, złamania

WYSLUCHAJ DOKŁADNIE INSTRUKCJI DYSPOZYTORA, NIE ROZŁĄCZAJ SIĘ JAKO PIERWSZY

ZABEZPIECZENIE MIEJSCA ZDARZENIA

PAMIĘTAJ O WŁASNYM BEZPIECZEŃSTWIE

Wypadki drogowe

• oznakuj miejsce wypadku (ustaw trójkąt ostrzegawczy w odległości 30-100 m od miejsca wypadku)

• wyciągnij kluczyki ze stacyjki (zostaw je w pojeździe)

• unieruchom uszkodzone pojazdy (hamulec ręczny)

Inne zagrożenia

• odsuń zbędne przedmioty (np. krzesło, biurko) i niepotrzebnych gapiów

Zachowaj szczególną ostrożność, gdy:

• urządzenia mogą być pod napięciem • widzisz uszkodzone pojazdy

TAMOWANIE KRWAWIENI I JEGO RODZAJE

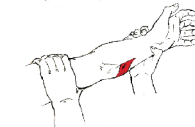

Krwawienie tętnnicze:

wypływająca z rany ciągłe lub w sposób przerywany jasna, żywczerwona krew.

Postępowanie:

Konieczne natychmiastowo zatamuj.

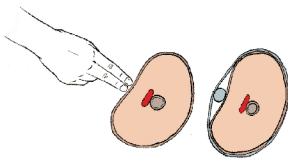

Krwawienie żyłne:

Krew ciemnoczerwona wypływająca w sposób ciągły.

Postępowanie przy silnym krwawieniu:

Konieczne natychmiastowo zatamuj.

Tamowanie krwawienia:

- zabezpiecz się przed bezpośrednim kontaktem z krwią poszkodowanego
- w miarę możliwości unieś zranioną kończynę do góry
- uciśnij naczynie krwionośne (rys. a)
- załóż opatrunek uciskowy (rys. b)
- gdy opatrunek przesiąknie, nałóż kolejny nie zdejmując pierwszego

rys. a

rys. b

Gdy rany są rozległe

lub silnie zanieczyszczone :

- nie dezynfekuj
- nie wyciągaj ciał obcych
- załóż jałowy opatrunek

OPARZENIA

We wszystkich przypadkach miejsce oparzenia schłódź zimną wodą przez 15-20 minut. Po schłodzeniu wykonaj jałowy opatrunek osłaniający miejsce oparzenia.

NIE WOLNO ŚCIAGAĆ UBRANIA

z miejsca poparzenia, jeśli przywarło do skóry!

ZŁAMANIA

- nie przemieszczaj osoby poszkodowanej, o ile pozostanie w tym miejscu nie zagraża bezpieczeństwu
- zatamuj ewentualne krwawienie, naciskając na ranę przez sterylny bandaż lub czysty materiał
- w miarę możliwości unieruchom dwa sąsiednie stawy
- nie przywracaj kończynom ich normalnego ustawienia
- przyłóż lód, to zmniejszy ból i opuchliznę
- jeśli poszkodowany wydaje się być w szoku (omdlewa, ma krótki, mocno przyspieszony oddech), postaraj się uspokoić go i zapewnić mu świeży dopływ powietrza
- kończynę górną możesz unieruchomić poprzez przytwierdzenie jej za pomocą ubrania do tułowia
- wezwij pomoc

URAZY GŁOWY

Objawy stłuczenia mózgu

- dłuższa utrata przytomności
- zaburzenia oddechowe

Objawy wstrząśnienia mózgu:

- krótka utrata przytomności, nudności, wymioty, utrata pamięci wstecznej,
- zawroty, bóle głowy

Postępowanie:

- oceń stan świadomości
- obserwuj oddech
- zapewnij drożność dróg oddechowych
- wykonaj sztuczne oddychanie przy bezdechu
- ułóż poszkodowanego przytomnego z uniesionym tułowiem
- ułóż nieprzytomnego w pozycji bocznej bezpiecznej
- nałóż jałowy opatrunek na otwarte rany

NIE TAMOWAĆ WYCEKAJĄCYCH Z NOSA LUB UCHA krwi lub płynu mózgowo-rdzeniowego

URAZY BRZUCHA

Objawy:

- sińce na skórze w miejscu urazu
- silny ból
- napięte powłoki jamy brzusznej przy ucisku
- narastający wstrząs bez cech krwotoku zewnętrznego
- rozzerwanie powłok jamy brzusznej z wydotaniem się na zewnątrz jej zawartości

Postępowanie:

- wezwij pogotowie
- obserwuj poszkodowanego
- ułóż poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej (podniesienie nóg do góry), przez np. ułożenie wałka pod kolanami (co również zmniejszy napięcie brzucha)
- załóż jałowy opatrunek na ranę

NIE WOLNO: karmić i poić poszkodowanego, usuwać ciał obcych z rany, wkładać wypchniętych pętl jelitowych do jamy brzusznej

ŁĄCZNOŚĆ ALARMOWA

999 lub **112**

telefon stacjonarny

112

telefon komórkowy

601 100 100 WOPR

9 CB radio

W razie wypadku POINFORMUJ MOICH BLISKICH

tel.

USUNIĘCIE CIAŁ OBCYCH Z DRÓG ODDECHOWYCH

Postępowanie u osób dorosłych i przytomnych:

Stojąc za poszkodowanym obejmij go w nadbrzuszu. Poprzez energiczne naciskanie zwiększasz ciśnienie w drogach oddechowych, co umożliwia ich odblokowanie

- odrzuczenie ciała obcego.

Następnie uderz energicznie w okolicę międzyłopatkową. Wykonuj te czynności naprzemiennie, aż do wykrztuszenia ciała obcego.

Postępowanie u kobiet w ciąży i osób tyłych:

Uderz energicznie w okolicę międzyłopatkową. Uciskanie w nadbrzuszu jest niewskazane